

*“Bu marş,
bizim inkılabımızın
ruhunu anlatır”
ATATÜRK*

Yahya AKSOY

2021 İSTİKLÂL MARŞI VE MEHMET AKİF YILI

1 873’de doğan ve 27 Aralık 1936 tarihinde 63 yaşında aramızdan ayrılan, Ulusal bağımsızlığımızın sembolü İstiklâl Marşı şiiri 12 Mart 1921 günü TBMM tarafından Milli Marş olarak kabul edilen, Mehmet Akif Ersoy’u, bağımsızlığımızın ve özgürlüğümüzün sembolü Milli Marşımızın 100. Yılında rahmet ve saygı ile anıyoruz.

Osmanlı Devleti’nin en bunalımlı dönemlerinde doğmuş ve büyümüş olan Mehmet Akif, Balkanlarda, Kafkaslarda ve Osmanlı topraklarında yaşanan savaşların ve çalkantıların arasında büyümüş ve Millî Mücadeleyi, Çanakkale savaşlarını ve Kurtuluş Savaşımızın ruhunu benliğinde duyarak, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna şahit olmuştur.

Yaşamında ve eserlerinde, vatan ve millet sevgisini, istiklâl ve milli hafıza ruhunu derinliğine ve genişliğine, özüyle ve sözüyle geçmişten günümüze ve geleceğe taşıyarak” Bütün tarih boyunca hürriyet ve istiklâle timsal olmuş bir milletiz (1927)” diyen Atatürk’ün yanında yer almış olan Mehmet Akif Ersoy, Kurtuluş Savaşı’mızı “Çanakkale Şehitlerine” şiiriyle ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu İSTİKLÂL MARŞI ile taçlandırmıştır.

Osmanlı’nın Birinci Dünya Savaşı’na dâhil olmasıyla birlikte, Mehmet Akif elindeki yazım imkânlarıyla savaşın kazanılması için devlete destek olmaya çalıştı. Bu amaçla Müslümanları bir bayrak altında toplamak, Türkleri siyaseten bir

arada tutan Pantürkizm idealini gerçekleştirmek için kurulan Teşkilat-ı Mahsusa’ya katıldı.

Millî Şair, İstiklal Marşı gibi 10 dörtlükten meydana gelen “Cenk Marşı” adlı eserini 1912’de Sebilürreşad dergisinde isimsiz olarak yayımlarken, üzüntüyü gidermek, halkı birliğe davet etmek ve orduya manevi destek vermek gibi konularda camilerde vaazlar da verdi.

İngiliz ve Fransızların sömürgelerinden topladıkları Müslüman askerlerine yaptıkları propagandaya karşı propaganda yapmak üzere 1914’te Berlin’e gönderilen Mehmet Akif’in gayesi, farkında olmadan Osmanlı ile savaşan bu Müslüman askerleri aydınlatmaktı.

*“Allah, bu millete bir
daha İstiklâl Marşı
yazdırmasın”
Mehmet Akif Ersoy*

Atatürk'ün yanında yer alan Mehmet Akif Ersoy, Kurtuluş Savaşı'mızı “Çanakkale Şehitlerine” şiiriyle ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu İSTİKLÂL MARŞI ile taçlandırmıştır.

Akif, aynı hedeflerle Arabistan'a gitmek üzere 1915'in mayıs ayında yola çıktıktan sonra Çanakkale Zaferi'nin haberini aldı. Bu zafer haberini yeni nesillere aktarmadan canını almaması için Allah'a yalvaran Mehmet Akif'in hissiyatını yol ve görev arkadaşı Eşref Kuşçubaşı şöyle ifade eder:

“Duası hıçkırıklarla kesiliyordu. Onu teskin etmek mümkün değildi, zaten müdahale etmek de istemiyorduk. Bu bir ilham manzarası idi ve ben onu görebilmiş mutlu bir fani idim.”

Ankara'da 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmasıyla, Milli Şair Mehmet Akif Ersoy Mustafa Kemal'in davetiyle Sebülürre-

şad dergisini Ankara'da yayımlamak üzere 24 Nisan 1920 tarihinde Ankara'ya ulaştı ve sonrasında Taceddin Dergâhı'na yerleşti.

Akif'in Ankara'ya gelişi pek çok kişi tarafından sevinçle karşılandı, “Hakimiyet-i Milliye” ve “Açıksöz” gibi gazetelerde haber olarak verildi. Ankara'dayken Burdur milletvekili olan Mehmet Akif Ersoy'un halka yaptığı konuşmalar yayımlanarak halka ve askerlere dağıtıldı.

Meclis tarafından bir yarışma açıldı ve bu yarışma Hakimiyet-i Milliye gazetesinin 25 Ekim 1920 tarihli nüshasında ilan edildi. Akif, milli marş için bir yarışma ve ödül olması fikrinden hoşlanmadığından dolayı yarışmaya katılmak istemedi.

Yarışmanın son tarihi olan 23 Aralık 1920'ye kadar gönderilen, hatta bu tarihten sonra dahi gönderilen toplam 724 eser değerlendirildiği halde, İstiklal Marşı olacak bir eser seçilemedi.

Mehmet Akif'in dostu Hasan Basri Bey, dönemin Maarif Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in de ricasıyla, şairi ikna etmek için uğraştı. Bakan, ayrıca Mehmet Akif'e yazdığı şu mektupla şairin yarışmaya katılmasını istedi:

“Pek aziz muhterem efendim, İstiklal Marşı için açılan müsabakaya iştirak buyurmamalarındaki sebebin izalesi için pek çok tedbirler vardır. Zatı üstadenelerinin matlup şiiri vücuda getirmeleri, maksadın husulü için

son çare olarak kalmıştır. Asil endişenizin icap ettirdiği ne varsa hepsini yaparız. Memleketi bu müessir telkin ve tehyiç vasıtasından mahrum bırakmamanızı rica ve bu vesile ile en derin hürmet ve muhabbetimi arz ve tekrar eylerim efendim. 5 Şubat 1337 (1921) Umur-u Maarif Vekili Hamdullah Suphi”

Hasan Basri Bey de şair Mehmet Akif’i ikna edebilmek için şiiri kendisinin yazacağını söyleyerek şairden yardım talep etti. Mehmet Akif beraber yazmayı kabul ederek ödülü almayacağını söyleyince, Hasan Basri Bey, yarışma koşullarının şairin istediği gibi düzenleneceğini, ikramiyeyi ise bir hayır kurumuna vereceklerini söyleyerek Mehmet Akif’i İstiklal Marşı’nı yazmaya ikna etti.

12 Mart 1921’de İstiklal Marşı kabul edildi. Herkesin sabırsızlıkla beklediği şiir on gün içerisinde tamamlandı ve 17 Şubat 1921 tarihinde Sebülreşad dergisinin ilk sayfasında “Kahraman Ordumuza” ithafıyla yayımlandı. Mehmet Akif şiirinde, Kurtuluş Savaşı’nın kazanılacağına olan inancıyla bağımsızlık, hak, iman, vatan, din ve benzeri konuları özenle işledi.

1 Mart 1921’de başkanlığını Mustafa Kemal Atatürk’ün yaptığı Meclis görüşmelerinde İstiklal Marşı Şiiri, elemelerden kalan son altı şiirle birlikte Meclis’in seçimine sunuldu.

Hamdullah Suphi Bey’in kürsüden okuduğu, Atatürk’ün “Bu marş, bizim inkılabımızın ruhunu anlatır” dediği İstiklal Marşı, 12 Mart 1921 tarihinde kabul edildi. Mehmet Akif şiirinde, Kurtuluş Savaşı’nın kazanılacağına olan inancıyla bağımsızlık, hak, iman, vatan, din ve benzeri konuları özenle işledi.

İstiklal Marşı, kabulünün ardından İngilizce, Almanca, Fransızca, Macarca ve Farsça’ya çevirilerek, yurtiçinde ve yurtdışında dağıtıldı, mitinglerde

İstiklal Marşı’nı para için yazdığının düşünülmesinden endişe eden Mehmet Akif, aynı dönemlerde ciddi maddi sıkıntı içerisinde olmasına rağmen, kazandığı 500 liralık ödülü yoksul kadın ve çocuklara iş öğreten Darülmesai’ye bağışladı.

ve törenlerde halkın manevi ve milli duygularını güçlendirmek amacıyla okunmaya başlandı.

İstiklal Marşı’nı para için yazdığının düşünülmesinden endişe eden Mehmet Akif, aynı dönemlerde ciddi maddi sıkıntı içerisinde olmasına rağmen, kazandığı 500 liralık ödülü yoksul kadın ve çocuklara iş öğreten Darülmesai’ye bağışladı.

Bu durum, 17 Mart 1921 tarihli “Hakimiyet-i Milliye” gazetesinde şöyle ifade edildi:

“Teberru: Burdur mebusu, şairi muhterem Mehmet Akif Beyefendi’nin Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen İstiklal Marşı için mahsus beş yüz lira mükâfata nakdiyeyi, müşarünileyh fakir İslam kadın ve çocuklarına iş öğreterek sefaletlerine nihayet vermek emeliyle teşekkül eden Darülmesai menfaatine hediye eylemiştir.

İstiklal Marşı, İstiklal Harbinin başarısına olan kutsal bir inançtır. Âkif, bu inançla, milletin azmine, kararına ve hissiyatına tercüman olmuştur. İstiklal

Marşını, bağımsızlık savaşıyla birlikte yaşayan ve yazan başka bir millet yoktur. İstiklal Marşımız, emperyalizme karşı bir başkaldırıdır, bir meydan okumadır ve istiklal mücadelemiz, mazlum milletlere örnek olmuştur.

İstiklal Marşımızın her dizesi, buram buram, özgürlük, kahramanlık, vatan sevgisi, ulusal coşku, ulusa olan iman ve inanç kokar. Ulu Önder Atatürk’ün, ulusal kurtuluşa inanmış dava arkadaşlarının ve Gazi Meclisin mücadelesini, yaşlanmış ulu çınardan, sağlıklı ve sonsuzluğa uzanacak genç ve güçlü bir çınar olan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kuruluşuna olan inanç ve imanı, Âkif’in dizeleri ebedileştirmiştir. Bu eser, bir tarih ve edebiyat şaheseridir.

“Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl! / Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl. /

Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;

Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;/Hakkıdır, Hakk’a tapan, milletimin istiklâl.”

Büyük kurtarıcı Mustafa Kemal Atatürk, İstiklâl Marşımızın tümünü ve özellikle son iki dizesini büyük bir heyecanla ve içtenlikle takdir ettiğini ifade etmiştir. Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy’a, büyük bir güven, saygı ve sevgi içerisinde de hürmet etmiştir.

Müziğe yakından ilgi duyan emekli Orgeneral rahmetli Aytaç Yalman, günümüzde yazdığı Mehmet Akif Senfonik Şiiri sahne eserinin librettosu ile millî Şairimizin hayatını, ruhunu ve felsefesini müziğin üstün ve evrensel yorumu içinde anlatmıştır.

Millî şairler, milletin tarihinde ve benliğinde ölümsüzleşirler. Millî Şairimiz Mehmet Akif’in ruhu şâd olsun. **2021 İSTİKLAL MARŞIMIZIN 100. YILIDIR.** Kutlu olsun. Bayrağımızla birlikte sonsuza dek gönüllerde, fikirlerde ve yücelerde yaşayacaktır.